

**Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**

Кафедра філософії

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Актуальні проблеми методології наукових досліджень»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2022

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми методології наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 20 с.

Розробники:

Данильян Олег Геннадійович, доктор філософських наук, професор
Дзьобань Олександр Петрович, доктор філософських наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри філософії
(протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Данильян Олег Геннадійович, доктор філософських наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	12
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	12
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	13
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	14
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	15
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	16
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	16

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми методології наукових досліджень» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»	Обов'язкова	Обов'язкова
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2022	Рік підготовки: 2022
	Спеціальність – 293 «Міжнародне право»	семестр	семестр
Загальна кількість годин – 120		1	1
	Рівень освіти – другий (магістерський)	Лекції	Лекції
		18 год.	6 год.
	Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-4, самостійної роботи студента – 6-8.	Практичні/семінарські заняття	Практичні/семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		82 год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

Мета навчальної дисципліни – формування загальних уявлень про теоретико-методологічні основи науково-дослідницької діяльності, правила виконання науково-дослідної діяльності, отримання навичок володіння методами оформлення та порядком представлення результатів різних дослідницьких робіт та використання цих навичок у професійній діяльності.

Завдання:

- сформувати системні знання щодо головних проблем та ідей сучасної

гносеології й епістемології, шляхів наукового пізнання світу, функціонування наукового знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливостей взаємозв'язку науки й освіти з сучасними соціальними і правовими проблемами;

- привити стійкі знання щодо наукової термінології й основних методів та принципів наукових досліджень; ознайомити з теоретико-методологічними, методичними та організаційними аспектами здійснення науково-дослідницької діяльності;

- сформувати вміння аналізувати та розв'язувати практичні завдання, пов'язані із застосуванням конкретних методів і технологій дослідження соціально-правових систем і процесів, з оформленням і презентацією результатів наукових досліджень;

- сформувати вміння й навички застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у наукових дослідженнях, визначення перспективних напрямків наукових досліджень у предметній сфері професійної діяльності;

- сформувати вміння адаптувати сучасні досягнення науки і наукомістких технологій до науково-дослідного процесу, роботи з науковими текстами.

Пререквізити: Філософія, Логіка, Теорія права, Соціально-політичні студії, Студії з юридичної аргументації.

Кореквізити: Право Європейського Союзу та його система, Європейське приватне міжнародне право.

Постреквізити: Міжнародне право інтелектуальної власності.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Аналізувати та застосовувати на практиці принципи наукової етики.
РН 2.	Здійснювати процедуру встановлення інформаційної цінності джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.
РН-3.	Усвідомлювати специфічність системи функціонування наукової спільноти, регулювання взаємин між її членами, а також між наукою, суспільством і державою.
РН-4	Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань.
РН-5	Формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері.
РН-6	Збирати, обробляти та аналізувати теоретичні та прикладні дослідження провідних зарубіжних вчених; формулювати мету власного наукового дослідження.
РН-7	Брати участь у формуванні команди дослідників та експертної групи для вирішення локальної задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій).
РН-8	Формулювати з нових дослідницьких позицій загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, національної та світової культури.
РН-9	Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань.
РН-10	Застосовувати нові цілісні знання у власних наукових дослідженнях та у професійній практиці.
РН-11	Використовувати наукометричні бази даних для підвищення ефективності наукової діяльності та оцінювання наукової активності.
РН-12	Здійснювати професійну презентацію результатів своїх досліджень у вигляді наукових публікацій та на міжнародних наукових дискусійних заходах.
РН-13	Застосовувати у повсякденній науково-дослідній діяльності принципи академічної доброчесності.
РН-14	Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, зборі, аналізі, обробці, обміні інформацією.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Міжнародне право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність виявляти й вирішувати проблеми, що виникають у

професійній сфері, формулювати і ставити питання для подальшого їх вирішення.

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями з високим ступенем автономії.

ЗК 9. Здатність до вирішення проблем інноваційного характеру та до пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.

ЗК 10. Уміння працювати (збирати, отримувати, систематизувати та синтезувати) з різноманітною інформацією, та великими обсягами інформації з різних джерел, аналізувати та критично-конструктивно її оцінювати з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних відносин.

ЗК 11. Здатність використовувати новітні інформаційні та комунікативні технології у професійних цілях.

ЗК 12. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК 15. Здатність розуміти специфіку предметної сфери і професійної діяльності, приймати обґрунтовані, виважені рішення та усвідомлювати їх етичні наслідки.

Спеціальних компетентностей:

СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми та закономірності функціонування і розвитку міжнародних відносин, визначати тенденції розвитку світової політики, оцінювати вплив глобальних політичних процесів на національні правові, політичні та економічні системи.

СК 4. Здатність комплексно використовувати вузькоспеціалізовані знання у конкретних сферах регулювання міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, європейського права для вирішення прикладних завдань.

СК 12. Здатність здійснювати дослідження та/або запроваджувати інновації у різних галузях та інститутах міжнародного публічного права,

міжнародного приватного права, права ЄС.

СК 14. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці міжнародно-правових явищ та міжнародних відносин з використанням юридичного інструментарію.

СК 16. Здатність працювати з міжнародною документацією (договорами, актами міжнародних організацій та органів тощо), визначати їх правову природу, складати проекти й супровідну документацію українською й іноземними мовами.

СК 18. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародного права (публічного/приватного), права Європейського Союзу та їх вплив на розвиток національних правових систем.

СК 19. Здатність до самонавчання, отримання освіти впродовж життя, удосконалення й підвищення рівня власної кваліфікації.

СК. 20. Здатність надавати належну правову оцінку доказів, у юридичній справі та в конкретній процесуальній ситуації, вміння працювати із доказами, вирішувати задачі із планування та організації юридичного процесу, розв'язання юридичної справи у межах різних юрисдикцій.

СК 21. Здатність ефективно комунікувати у міжнародному, мультикультурному середовищі з використанням знань у сфері міжнародного права, європейського права й міжнародних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 2. Продувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.

ПРН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.

ПРН 7. Приймати обґрунтовані рішення на основі отриманих знань з міжнародного публічного, приватного права та права ЄС та усвідомлювати їхні наслідки для різних суб'єктів національного і міжнародного права.

ПРН 11. Демонструвати навички спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, інших галузей знань та видів діяльності, а також здатність працювати в міжнародному, міжкультурному середовищі;

організовувати і вести переговори.

ПРН. 14. Демонструвати вміння доносити власні знання, висновки та аргументи до фахівців і нефахівців.

ПРН 17. Проводити дослідження з міжнародно-правової тематики, застосовуючи першоджерела й прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки й презентувати результати дослідження.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Світоглядно-філософські проблеми науки

Багатовимірність науки. Наука як соціокультурний феномен. Наука як особлива форма цілеспрямованої людської діяльності. Наука як специфічний тип знання. Класифікація знань. Критерії наукового знання. Вимоги до суб'єкта наукового пізнання. Наука як особливий вид діяльності. Структура наукової діяльності: мета, предмет, засоби. Основні фактори, які сприяють перетворенню науки у найважливіший спосіб пізнавальної діяльності. Наука як особливий соціальний інститут. Специфічність системи функціонування наукової спільноти, регулювання взаємин між її членами, а також між наукою, суспільством і державою. Сучасна наука як складна мережа взаємодіючих колективів, організацій та установ.

Загальні закономірності розвитку науки. Класифікація наук. Принципи науки. Альтернативи для суб'єкта наукової діяльності. Основні принципи наукової діяльності (принципи наукового пізнання). Суттєві ознаки науки. Функції науки: світоглядна, методологічна, гносеологічна, техніко-технологічна, соціальної пам'яті, нормативна, креативна, комунікативна, аксіологічна, прогностична. Соціальні функції науки. Загальні закономірності розвитку науки. Класифікація наук. Відмінності між природничими й гуманітарними науками. Місце правознавства у системі наук. Загальнонаукові функції правової науки. Спеціально-юридичні функції правової науки.

Історичні етапи становлення й розвитку науки. Основні теоретичні моделі розвитку науки. Модель науки як кумулятивного, поступального, прогресивного процесу (Огюст Конт, Герберт Спенсер). Модель науки як процесу розвитку, що здійснюється шляхом наукових революцій (Томас Кун, Імре Лакатос). Модель науки як сукупності індивідуальних, окремих ситуацій (так званих «кейс-стаді») (Ральф Телнер). Погляди на проблему виникнення науки, часу й місця її виникнення. Переднаука. Етапи розвитку науки: класичний, неklasичний, постнеklasичний.

Сутність та особливості наукових революцій. Поняття наукової революції. Сутнісні підстави наукових революцій Найголовніші особливості наукової революції. Типи наукових революцій: глобальна, комплексна, приватна, науково-технічна. Перша наукова революція (XVII-XVIII ст.). Друга наукова революція (кінець XIX – початок XX ст.). Третя наукова революція (початок XX ст. – середина XX ст.). Четверта наукова революція (остання третина XX ст.). Характерні риси та особливості наукових революцій.

Модуль 2. Методологія та основи організації наукових досліджень

Рівні наукового пізнання. Новітні наукові напрямки: загальна характеристика. Емпіричний рівень наукових досліджень. Характерні ознаки емпіричного рівня пізнання. Характеристика знання, отриманого на емпіричному рівні. Теоретичний рівень наукового пізнання як вищий ступінь дослідження об'єктивної дійсності. Переважання раціонального компонента пізнання. Взаємозв'язок і взаємообумовленість теоретичного й емпіричного рівнів наукового пізнання. Метатеоретичний рівень наукового пізнання як сукупність філософських установок, соціокультурних підстав наукового дослідження, зразків та імперативів наукового пізнання.

Класифікація методів наукового пізнання. Філософський метод. Поняття «метод», «методика», «методологія». Особливості методу як пізнавального інструменту. Основні ознаки наукового методу. Вимоги до наукового методу. Класифікація методів наукового пізнання та її критерії. Метод сходження від абстрактного до конкретного як логічний стрижень процесу наукового

пізнання. Філософський рівень методології. Система критеріїв та оцінок наукової діяльності та її результатів.

Загальнонауковий та спеціально-юридичний рівні методології. Методи емпіричного дослідження: спостереження, експеримент, описання, порівняння. Вимоги до емпіричних методів. Особливості застосування емпіричної методології у міжнародно-правових дослідженнях. Основні загальнологічні методи та особливості їх застосування у дослідженні правової реальності та сфери міжнародних відносин. Евристичні методи. Взаємодоповнюваність методів наукових досліджень. Міждисциплінарні методи наукових досліджень.

Верифікація та презентація результатів наукових досліджень. Науковий текст як спосіб подання наукової інформації. Тексти-констатації й тексти-міркування. Первинні й вторинні наукові тексти. Основні особливості наукового тексту. Методи роботи з науковими текстами: анотування, реферування, складання тез, конспектування, складання великих інформаційних баз, логічне моделювання. Функції наукового тексту. Поняття публікації. Функції наукових публікацій. Електронні наукові видання. Значення друкованих публікацій. Державна регламентація видавничої продукції, термінів та визначень основних видів видань.

Наукометрія та цитованість науковця. Плагіат та відповідальність за нього. Наукометрія як дослідження науки кількісними методами. Наукометричні бази даних. Показники наукометричних баз як умовний стандарт оцінювання ефективності роботи та аналізу наукової активності та продуктивності роботи науковця. Індекс цитування (кількість цитувань). Індекс Хірша (h-індекс). Імпакт-фактор. Поняття плагіату та відповідальності за нього. Види плагіату. Сутність та розмежування понять «фабрикація», «фальсифікація», «піратство». Академічний плагіат. Самоплагіат.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ з/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
		Модуль 1. Світоглядно-філософські проблеми науки				
		Тема 1. Загальні закономірності розвитку науки. Класифікація наук.	12	2	2	8
		Тема 2. Багатовимірність науки.	12	2	2	8
		Тема 3. Історичні етапи становлення й розвитку науки.	12	2	2	8
		Тема 4. Сутність та особливості наукових революцій.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 2. Методологія та основи організації наукових досліджень				
		Тема 5. Рівні наукового пізнання.	14	2	2	10
		Тема 6. Класифікація методів наукового пізнання. Філософський метод.	14	2	2	10
		Тема 7. Загальнонауковий та спеціально-юридичний рівні методології.	16	2	4	10
		Тема 8. Верифікація та презентація результатів наукових досліджень.	14	2	2	10
		Тема 9. Наукометрія та цитованість науковця. Плагіат та відповідальність за нього.	14	2	2	10
		<i>Разом</i>	72	10	12	50
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	18	20	82

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ з/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
		Модуль 1. Світоглядно-філософські проблеми науки				
		Тема 1. Загальні закономірності розвитку науки. Класифікація наук.	12	–	–	12
		Тема 2. Багатовимірність науки.	12	2	–	10
		Тема 3. Історичні етапи становлення й розвитку науки.	12	–	–	12
		Тема 4. Сутність та особливості наукових революцій.	12	–	–	12
		<i>Разом</i>	48	2	0	46
		Модуль 2. Методологія та основи організації наукових досліджень				
		Тема 5. Рівні наукового пізнання.	14	–	–	14
		Тема 6. Класифікація методів наукового пізнання. Філософський метод.	14	1	1	12
		Тема 7. Загальнонауковий та спеціально-юридичний рівні методології.	16	1	1	14
		Тема 8. Верифікація та презентація результатів наукових досліджень.	14	1	1	12
		Тема 9. Наукометрія та цитованість науковця. Плагіат та відповідальність за нього.	14	1	1	12
		<i>Разом</i>	72	4	4	64
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Формами контролю є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача. У ході практичного заняття здобувач може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль					Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Самостійна робота здобувача вищої освіти	
ПЗ	Тест/контрольна робота/колоквіум	ПЗ	Тест/контрольна робота/колоквіум		
max 24	max 12	max 30	max 14	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестування/контрольна робота/колоквіум	Max 14/12	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	6	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи здобувача вищої освіти	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки.
	15	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи.
Залік	Max 100	Відмінне володіння матеріалом із дисципліни.
	Min 60	Достатнє засвоєння матеріалу з дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Деякі питання реалізації статті 54 Закону України «Про вищу освіту»: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 р. № 656. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/656-2015-%D0%BF#Text>.

2. ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види, терміни та визначення. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ, 2016. 16 с.

3. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 42 с.

4. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2015-06-22]. Вид. офіц. Київ, 2016. 16 с.

5. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

6. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.

7. Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам: Наказ МОН України від 14.01.2016 № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0183-16#Text>.

8. Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

9. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.

10. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10.02.1995 р. № 51/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

11. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

12. Про Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : лист МОН України від 15.08.2018 р. № 1/11-8681. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya/1-11-8681-vid15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>.

13. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.): лист МОН України від 23.10.2018 р. № 1/9-650. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>.

Література

Основна література

1. Вітакультурна методологія: антологія: колективна монографія / [А. В. Фурман та ін.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 979 с.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Організація та методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Харків: Право, 2017. 448 с.
3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с.
4. Корець М. С. Методологія наукового дослідження: навчальний посібник. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. 145 с.
5. Методологія і психологія гуманітарного пізнання: колективна монографія / [А. В. Фурман та ін.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 997 с.

Додаткова література

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: колективна монографія / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Віртуальність у соціальному середовищі: просторовий модус. *Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія*. 2021. № 1 (48). С. 34-50.

3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Інформатизація як атрибут інформаційного суспільства: від ретроспекції до сучасної рефлексії. *Інформація і право*. 2022. № 1 (40). С. 9-20.

4. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Інформаційна картина світу в контексті перспектив сучасної науки й культури. *Інформація і право*. 2013. № 1 (7). С. 21–28.

5. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Інформаційна картина світу як соціокультурна реальність. *Гілея: науковий вісник: збірник наукових праць*. 2013. Вип. 70 (№ 3). С. 573–578.

6. Дзьобань О. П., Данильян О. Г. Віртуальна реальність і кіберпростір як атрибути сучасного суспільства. *Інформація і право*. 2020. № 4 (35). С. 9-21.

7. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методи правового дослідження. *Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т.* Харків: Право, 2017. Т. 2: Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. С. 456-459.

8. Дзьобань О. П., Жданенко С. Б. Інформаційна революція: соціоантропологічні та світоглядні трансформації. *Інформація і право*. 2021. № 4 (39). С. 22-34.

9. Дзьобань О. П., Яроцький В. Л. Герменевтичний метод у сучасних цивілістичних дослідженнях: до питання про доцільність застосування. *Інформація і право*. 2017. № 2 (21). С. 5–12.

10. Дзьобань О. П., Яроцький В. Л. Догматичний напрям методології формування сучасної національної доктрини приватного права. *Право України*. 2019. № 1. С. 42-57.

11. Дзьобань О. П., Яроцький В. Л. Соціологічний та аксіологічний напрямки сучасних правових досліджень. *Інформація і право*. Київ, 2018. № 1 (24). С. 5-13.

12. Енциклопедія соціогуманітарної інформології / координатор проекту та заг. ред. проф. К. І. Беляков. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Т. 1. 472 с.

13. Енциклопедія соціогуманітарної інформології / координатор проекту та заг. ред. проф. К. І. Беляков. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 2. 436 с.

14. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова. Л. М. Методологія наукових досліджень: монографія. Рівне: НУВГП, 2016. 247 с.

15. Пашутін В. В. Симулякри в праві: запрошення до дискусії. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. Вип. 1 (66). С. 25-32.

16. Семенюк Е. П., Мельник В. П. Філософія сучасної науки і техніки: підручник. 3-тє вид., випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.

17. Семків Т. Впровадження інституту перевірок на доброчесність в законодавство України. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2017. № 2. С. 11-16.

18. Систематизація документів та організація каталогів і картотек освітянських бібліотек за таблицями Універсальної десятикової класифікації / уклад. Лобановська І. Г. Київ: Ліра-К, 2019. 105 с.

19. Сорокіна Н. Г., Артюхова А. Є., Дегтярьова І. О. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: монографія. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

20. Соціокультурні передумови трансформації методології науки: монографія / С. В. Вільчинська та ін.; відп. ред. М. Ю. Савельєва, Т. Д. Суходуб. Київ: ЦГО НАН України: Четверта хвиля, 2020. 214 с.

21. Терешкун О. Гуманітарно-наукові парадигми техніки: монографія. Івано-Франківськ: Кушнір Г. М. [вид.], 2016. 354 с.

22. Філософія науки: підручник / І. С. Добронравова та ін.; за ред. І. С. Добронравової. Київ: Київський університет, 2018. 255 с.

23. Філософські проблеми наукового пізнання: навчально-методичний посібник для здобувачів освітньо-наукового рівня вищої освіти / П. В. Квіткін, О. П. Дзьобань, О. Ю. Панфілов, Р. В. Гула та ін. Харків: ХНУПС, 2021. 228 с.

24. Bytiak Y. P., Danilyan O. G., Dzeban A. P., Kalynovskyi Y. Yu., Finin H. I. Cyberspace and virtual reality as characteristics of the information society. *Revista Inclusiones*. 2021. Vol. 8. № 1. P. 332-349.

25. Bytiak, Y., Danilyan, O., Dzeban, A., Kalinovsky, Y., Chalapko, V. Information society: the interaction of tradition and innovation in communicative processes. *Amazonia Investiga*. 2020. Volume 9. Issue 27. P. 217-226.

26. Danilyan O., Dzeban O., Kalynovskyi Y. Social instability as a global trend of the modern world. *Cogito*. 2022. Vol. XIV. Iss. 3. P. 141-161.

27. Getman A. P., Danilyan O. G., Dzeban A. P., Kalynovskyi Yu. Yu. Modern ontology: reflection on the continuity of cyberspace and virtual reality. *Revista de Filosofia*. 2022-3 (Sep-Dic). Vol. 39. № 102. P. 78-94.

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Національної академії правових наук України. URL: <http://www.aprnu.kharkiv.org/>.

Офіційний веб-сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>.

Офіційний веб-сайт інституту філософії імені Г.С. Сковороди. URL: <http://www.filosof.com.ua/>.

СЕНМК

Стандартизований навчально-методичний комплекс кафедри філософії.
URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/120-kafedra-filosofii.html>.